

управљању државом, док је ређа ситуација да парламент преузима владине послове јер по природи ствари није подесан за доношење брзих оперативних одлука. Зато за стабилност парламентарног система није добро ни да влада води парламент ни обрнуто, да парламент заповеда влади, него је потребна њихова равнотежа: да нико трајно не сме да превлада и оствари надмоћ у систему. Без обзира на поједине разлике и модалитете парламентарног система, сви ти различити облици се ипак препознају по одређеним карактеристичним обележјима која их одвајају од других система власти. Та најглавнија обележја парламентарног система су: 1) активни и утицајни парламент; 2) сарадња између законодавне и извршне власти; 3) бицефална подела извршне власти на институцију шефа државе и владу; 4) овлашћења шефа државе да стварно или формално именује шефа владе (премијера); 5) индивидуална министарска одговорност и колективна одговорност владе пред парламентом; и 6) институција премапотписа (министра, премијера или владе) без које шеф државе не може доносити акте из своје надлежности. Што се тиче развоја парламентаризма, током његове историје и традиције појавили су се његови различити облици од који неки више нису актуелни. Према регионалном критеријуму – подели може да се разликују: британски, европски (континентални), нордијски и онај у земљама Комонвелта, док према критеријуму односа законодавне и извршне власти – преваге једне или друге стране, преовлађују два његова типа: енглески и француски. Постоје и другачије поделе и класификације парламентаризма, попут оне коју даје проф. Ратко Марковић и то су: дуалистички, монистички, класични и рационализовани парламентаризам.

Сумирајући парламентарни систем, може да се каже да је он настао и до данас се одржао на доктрини да подељене власти – парламент и влада – треба да стоје у равнотежи и сарађују уз могућност узајамног притиска једне на другу. Основно за механизам парламентарног система је обезбеђивање равнотеже у односу законодавне и извршне власти као услова за нормално функционисање самог система. Када се поремети та равнотежа и дође до поремећаја једне или друге власти, тада се и сам парламентарни систем квари и замењује, било скупштинским или се приближава председничком систему, све у зависности од тога ко је стекао премоћ – законодавна или извршна власт. У пракси је степен тог поремећаја (како примећује проф. Павле Николић) фактичко питање, и не догађа се са трајном и потпуном премоћи једне или друге власти. Чешће се те осцилације догађају повремено у корист једне или друге власти, с тим да систем тежи равнотежи и односима између власти које